

Sygn. akt V KK 67/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

w sprawie **P.F.**

skazanego z art. 287 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

bez udziału stron,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego

na korzyść skazanego

od postanowienia Sądu Rejonowego w P.

z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt VIII Ko .../16,

**uchyla zaskarżone postanowienie oraz przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu J. w P. do ponownego rozpoznania, a
kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy P wyrokiem z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt VIII K (...), uznał P.F. za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 287 § 1 k.k. i art. 279 § 1 k.k., i art. 267 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to wymierzył mu kary: roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz stu stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę dziesięciu zł. Ponadto, Sąd na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym w dacie wyrokowania) wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres czterech lat tytułem próby. Na podstawie art. 415 § 1 k.p.k. Sąd również zasądził od P.F. i drugiego z oskarżonych solidarnie na rzecz

pokrzywdzonego Ł.Ł. tytułem odszkodowania, kwotę 4000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty.

Wyrok powyższy nie został zaskarżony i uprawomocnił się z dniem 3 czerwca 2014 r.

W dniu 4 grudnia 2014 r. do Sądu Rejonowego w P. wpłynęło pismo pokrzywdzonego Ł. Ł., w którym poinformował on Sąd o nienaprawieniu szkody ani przez P.F., ani przez drugiego ze skazanych oraz wnioskował w związku z tym o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec P.F. (k.11).

Postanowieniem z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt VIII Ko (...), Sąd Rejonowy na podstawie art. 75 § 2 k.k., zarządził wobec P.F. wykonanie kary roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 marca 2014 r., w sprawie VIII K (...).

Wniosek skazanego o uchylenie postanowienia o zarządzeniu wykonania kary w trybie art. 24 § 1 k.k.w. spotkał się w dniu 28 listopada 2016 r. z odmową sądu właściwego. Złożone przez obrońcę skazanego zażalenie na to postanowienie nie zostało uwzględnione w dniu 29 grudnia 2016 r. przez Sąd Okręgowy w P., sygn. akt V Kzw (...), który podkreślił, że nie zaszły żadne nowe okoliczności, które zgodnie z art. 24 § 1 k.k.w. mogłyby skutkować uchyleniem postanowienia o zarządzeniu wykonania kary. Jednocześnie przyznał, że „obowiązkiem” w rozumieniu art. 75 § 2 k.k. nie jest rozstrzygnięcie uwzględniające powództwo cywilne, o którym mowa w art. 415 § 1 k.p.k. Przyznał w związku z tym, że samo nieuiszczenie na rzecz uprawnionego podmiotu sumy pieniężnej zasądzonej na podstawie art. 415 § 1 k.p.k. nie stanowi wystarczającej podstawy do zarządzenia warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności na podstawie art. 75 § 2 k.k.

Postanowieniem z dnia 28 lipca 2017 r., sygn. akt V Kow (...), Sąd Okręgowy w P. zwolnił warunkowo P.F. z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, wyznaczając mu okres próby do dnia 28 lipca 2019 r.

Kasację od prawomocnego postanowienia z dnia 6 maja 2016 r. wniósł na korzyść skazanego, w trybie art. 521 k.p.k., Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 75

§ 2 k.k., polegające na błędnym uznaniu, że niezapłacenie przez skazanego zasądzonej na mocy art. 415 § 1 k.p.k. kwoty stanowi niewykonanie nałożonego na oskarżonego obowiązku, o którym mowa w art. 75 § 2 k.k., w następstwie czego doszło do zarządzenia wykonania orzeczonej wobec P.F. kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt VII K (...)."

W konkluzji autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, jako w oczywistym stopniu zasadna, zasługiwała w całości na uwzględnienie.

Analizując przedmiotową sprawę trzeba mieć na uwadze stypizowane w art. 75 § 2 k.k. fakultatywne podstawy zarządzenia wykonania kary ze względu na zachowanie skazanego w okresie próby, tj.: rażące naruszenie porządku prawnego, uchylenie się od uiszczenia grzywny, od dozoru, od wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że katalog ten ma charakter zamknięty i jakiegolwiek próby jego uzupełnienia, czy też rozszerzającej wykładni poszczególnych przesłanek, mające na celu powiększenie zakresu instytucji odwołania dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, są niedopuszczalne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2011 r., III KK 58/11, OSNKW 2011, z. 8, poz. 70). W związku z tym należy uznać, że pod pojęciem „nałożonych obowiązków” trzeba rozumieć obowiązki probacyjne, które stosowane są wobec skazanego w okresie próby w celu wychowawczego oddziaływania, zwłaszcza zapobieżenia popełnienia przez niego ponownie przestępstwa (art. 72 k.k.). Takiego charakteru, nie mają jednak orzeczenia sądów karnych, wydane w trybie art. 415 § 1 k.p.k. Tym samym rozstrzygnięcie takie nie stanowi „obowiązku” w rozumieniu art. 75 § 2 k.k.

W zaistniałej sytuacji, skoro orzeczenie o zasądzeniu na podstawie art. 415 § 1 k.p.k. na rzecz pokrzywdzonego Ł. Ł. odszkodowania nie stanowiło „obowiązku” w znaczeniu wynikającym z treści art. 75 § 2 k.k., to zarządzenie wykonania kary

tylko z tego powodu, że skazany nie uiścił na rzecz uprawnionego podmiotu zasądzonej sumy pieniężnej z tytułu odszkodowania, należało potraktować jako rażące i mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie prawa.

Mając powyższe na uwadze, konieczne było uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.